

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
III kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-10-01

Druk nr 2662
Warszawa, 27 lutego 2001 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 i art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zasadach i formach uregulowania zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej.

Przedstawiony projekt ustawy Rada Ministrów uznała za pilny, ze względu na konieczność uniknięcia dalszego wzrostu zaległych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej o ewentualne odsetki ustawowe naliczane za opóźnienie w regulowaniu należności.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

(-) Jerzy Buzek

Projekt**U S T A W A****z dnia.....****o zasadach i formach uregulowania zobowiązań Skarbu Państwa
wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej.****Art. 1.**

1. Ustawa dotyczy uregulowania zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, o której mowa w art. 5 ustawy z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego (Dz.U. z 1996 r. Nr 143, poz. 661, z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i z 1998 r. Nr 162, poz. 1113), zwanej dalej "ustawą rewindykacyjną".
2. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o zobowiązaniach Skarbu Państwa, należy przez to rozumieć kwoty takich zobowiązań ustalone w orzeczeniach Społecznej Komisji Rewindykacyjnej wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi na zasadach określonych w art. 3³ ustawy rewindykacyjnej.
3. W formie obligacji Skarbu Państwa są regulowane zobowiązania Skarbu Państwa, ustalone w orzeczeniach wydanych na rzecz danego podmiotu uprawnionego, jeżeli ich łączna wartość w dniu uregulowania przekracza 10 000 zł. Dotyczy to zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z prawomocnych orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, które nie zostały wykonane do dnia wejścia w życie ustawy, a także tych zobowiązań, które zostaną ustalone w orzeczeniach tej Komisji wydanych do dnia 31 grudnia 2001 r.

4. W formie gotówkowej są regulowane zobowiązania Skarbu Państwa, ustalone w orzeczeniach wydanych na rzecz danego podmiotu uprawnionego, jeżeli ich łączna wartość w dniu zapłaty nie przekracza 10 000 zł, a także zobowiązania Skarbu Państwa, które zostaną ustalone w orzeczeniach Społecznej Komisji Rewindykacyjnej wydanych po dniu 31 grudnia 2001 r.

Art. 2.

1. Podmiot uprawniony do uzyskania kompensaty zobowiązań Skarbu Państwa, którym jest inny podmiot niż organizacja wymieniona w orzeczeniu Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, jest obowiązany wskazać podstawę przejęcia wierzytelności wobec Skarbu Państwa, przedstawiając, na żądanie wojewody, oryginał lub uwierzytelnioną notarialnie kopię każdego dokumentu, który ma uzasadniać przejęcie wierzytelności; właściwym wojewodą jest w tym przypadku wojewoda właściwy ze względu na siedzibę organizacji wymienionej w orzeczeniu Społecznej Komisji Rewindykacyjnej.
2. Podmiot uprawniony do uzyskania kompensaty zobowiązań Skarbu Państwa w formie obligacji Skarbu Państwa jest obowiązany właściwemu wojewodzie, występującemu w imieniu Skarbu Państwa na zasadzie przepisu art. 3¹ ust. 6 ustawy rewindykacyjnej:
  - 1) zgłosić kwoty zobowiązań podlegających kompensowaniu w tej formie:
    - a) w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy - w przypadku zobowiązań wynikających z orzeczeń wydanych do dnia 31 grudnia 2000 r.,
    - b) w terminie do dnia 15 lutego 2002 r. - w przypadku zobowiązań wynikających z orzeczeń wydanych od dnia 1 stycznia 2001 r. do dnia 31 grudnia 2001 r.,
  - 2) wskazać rachunek papierów wartościowych otwarty w ramach umowy o świadczeniu usług brokerskich, na który mają zostać przekazane obligacje Skarbu Państwa.

3. W przypadku niedopełnienia obowiązków, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio art. 3⁷ ust. 2 ustawy rewindykacyjnej.
4. Właściwi wojewodowie, w terminie siedmiu dni od dnia wejścia w życie ustawy, informują organizacje wymienione w orzeczeniach Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, a także inne znane im podmioty uprawnione, o których mowa w art. 2 ust. 1, o obowiązkach określonych w ust. 2, a także o skutkach niedopełnienia tych obowiązków.

Art. 3.

1. Uregulowanie zobowiązań, o których mowa w art. 1 ust. 3, następuje w formie obligacji asymilowanych do zerokuponowych obligacji skarbowych sprzedawanych na przetargu poprzedzającym uregulowanie przedmiotowych zobowiązań w terminach:
  - 1) trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy - w przypadku zobowiązań ustalonych w orzeczeniach Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, które uprawomocniły się do dnia 31 grudnia 2000 r.,
  - 2) do dnia 30 kwietnia 2002 r. - w przypadku zobowiązań ustalonych w orzeczeniach Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, które uprawomocniły się w terminie od dnia 1 stycznia 2001 r. do dnia 31 grudnia 2001 r.
2. Pozostałe warunki emisji obligacji, w tym sposób ustalenia liczby obligacji, zostaną określone przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w liście emisyjnym.

Art. 4.

W sprawach kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa w zakresie uregulowanym niniejszą ustawą nie stosuje się przepisów ustawy rewindykacyjnej, chyba że przepisy niniejszej ustawy tak stanowią.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa ma umożliwić uregulowanie, w formie obligacji skarbowych, tych zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z wydanych już orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, które nie zostały dotychczas uregulowane, oraz zobowiązań, które wynikną z nadal wydawanych orzeczeń Komisji. Będą to obligacje asymilowane do zerokuponowych obligacji skarbowych z dwuletnim terminem wykupu.

Powołana ustawa z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego, zwana dalej "ustawą rewindykacyjną" ustanowiła w art. 3⁷ ust. 3 obowiązek skompensowania niepieniężnych zobowiązań Skarbu Państwa w trzech kolejnych terminach (do dnia 6 maja 1999 r. dla zobowiązań powstałych do dnia 30 listopada 1998 r., do dnia 5 listopada 1999 r. dla zobowiązań powstałych od dnia 1 grudnia 1998 r. do dnia 31 maja 1999 r. oraz do dnia 8 maja 2000 r. dla zobowiązań powstałych po dniu 31 maja 1999 r.). Jednak kompensata tych zobowiązań w ustawowo określonych terminach nie była możliwa, ponieważ łączna wartość zobowiązań przewidzianych do uregulowania w formie obligacji w każdym z terminów była zbyt niska i emisja taka, ze względu na wysokie koszty emisji obligacji o niskiej wartości, była niecelowa. Po trzykrotnym odstąpieniu przez Ministra Finansów od emisji obligacji (na podstawie art. 3⁸ ustawy rewindykacyjnej) - kompensata wspomnianych zobowiązań powinna była nastąpić w formie gotówkowej (zgodnie z powołanym art. 3⁸ tej ustawy), co jednak również okazało się niemożliwe. Środki rezerwy budżetu na zobowiązania Skarbu Państwa, w tym na zobowiązania wynikające z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 1999 i na rok 2000, przeznaczone były bowiem w pierwszej kolejności: na odszkodowania dla osób niesłusznie represjonowanych za działalność na rzecz niepodległości Państwa Polskiego, na uregulowanie zobowiązań wynikających z wyroków sądowych na rzecz osób fizycznych z

tytułu rent i odszkodowań oraz zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług dla jednostek służby zdrowia przed ich usamodzielnieniem, a w dalszej kolejności dopiero na uregulowanie (niewielkiej) części zobowiązań wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej. Ponieważ w budżecie państwa nadal brak środków na spłatę zobowiązań w gotówce, projektowana ustawa ma na celu ich uregulowanie w formie obligacji. Obecnie łączna kwota zobowiązań jest na tyle wysoka, że uzasadnia dokonanie specjalnej emisji obligacji. Zainteresowane organizacje, uprawnione do otrzymania odszkodowań, zostały w końcu ubiegłego roku poinformowane o powstałej sytuacji i o wynikającej z niej konieczności zaspokojenia ich roszczeń w formie obligacji i przyjęły to do wiadomości, a wiele z nich wyraziło aprobatę dla takiego rozwiązania.

Przepisy art. 1 projektowanej ustawy ustanawiają zasadę kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej w formie obligacji, z wyjątkiem zobowiązań, których łączna wartość przypadająca na dany podmiot uprawniony nie przekracza 10 000 zł razem z naliczonymi odsetkami za opóźnienia, a także zobowiązań ustalonych w orzeczeniach Komisji, które uprawomocnią się po dniu 31 grudnia 2001 r. - zobowiązania te będą uregulowane w gotówce (art. 1 ust. 4 projektu). Proponuje się ponadto, aby podmioty uprawnione do otrzymania kompensaty w formie obligacji miały obowiązek zgłoszenia swoich uprawnień właściwym wojewodom (art. 2 ust. 2 pkt 1 projektu). Ponieważ należności wynikające z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej bywały przedmiotem odsprzedaży (często kilkakrotnej), w przepisie art. 2 ust. 1 projektu nakłada się obowiązek wskazania właściwemu wojewodzie, przez podmioty, które nabyły wierzytelności wobec Skarbu Państwa, podstawy takiego przejęcia.

Wszyscy uprawnieni do uzyskania kompensaty zobowiązań Skarbu Państwa w formie obligacji mają też obowiązek wskazania stosownego rachunku papierów wartościowych, na który mają być przekazane obligacje (art. 2 ust. 2 pkt 2 projektu). Projektowany art. 2 ust. 3 odwołuje się do przepisu art. 3⁷ ust. 2 ustawy rewindykacyjnej dotyczącego skutków braku wskazania przez

uprawnionego rachunku papierów wartościowych, rozszerzając działanie tych skutków także na przypadki niezgłoszenia w terminie zobowiązania podlegającego kompensacie w formie obligacji.

Z kolei na właściwych wojewodów, w projektowanym art. 2 ust. 4, nakłada się obowiązek poinformowania podmiotów uprawnionych do otrzymania kompensaty zobowiązań Skarbu Państwa w formie obligacji o ciążących na nich obowiązkach, wynikających z omówionych wyżej przepisów dotyczących terminów zgłoszenia zobowiązań i wskazania stosownego rachunku papierów wartościowych, i następstwach ich niedopełnienia.

Art. 3 projektowanej ustawy ustala terminy uregulowania zobowiązań Skarbu Państwa - uwzględniając dwie transze wypłat, z których druga, wymieniona w art. 3 ust. 1 pkt 2 projektu uwzględnia okoliczność, że Społeczna Komisja Rewindykacyjna nadal wydaje orzeczenia (w dniu 31 grudnia 2000 r. pozostawało jeszcze około 500 spraw do załatwienia; Komisja przewiduje zakończenie postępowań prawdopodobnie do października - listopada 2001 r.).

Art. 4 projektu wyłącza stosowanie przepisów ustawy rewindykacyjnej do sytuacji uregulowanych w projektowanej ustawie. Chodzi tu w szczególności o zasady i terminy regulowania zobowiązań Skarbu Państwa w formie gotówkowej i w formie obligacji skarbowych.

Skutki finansowe dla budżetu państwa wynikają jedynie z obecnie obowiązujących przepisów ustawy rewindykacyjnej. Projektowana ustawa nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2000 r. do uregulowania pozostaje kwota około 158 mln zł nie zrealizowanych zobowiązań oraz maksymalnie około 50 mln zł zobowiązań, które powstaną dopiero po wydaniu orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej w toczących się jeszcze postępowaniach (około 500 spraw). Dawałoby to łącznie kwotę około 208 mln zł, z uwzględnieniem odsetek ustawowych naliczonych do dnia 31 grudnia 2000 r., a po uwzględnieniu

odsetek, które narosną jeszcze do czasu ostatecznego uregulowania zobowiązań - maksymalnie kwotę około 225-250 mln zł.

Projekt ustawy został w dniu 17 stycznia 2001 r. przedstawiony do zaopiniowania partnerom społecznym: w trybie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz.U. Nr 55, poz. 235 ze zmianami) - Konfederacji Pracodawców Polskich i Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych; w trybie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234 ze zmianami) - Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu "Solidarność", Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych i Konfederacji Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce. Do dnia 19 lutego 2001 r. opinie przedstawiły: Konfederacja Pracodawców Polskich (bez uwag), Konfederacja Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce (bez uwag). Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” (z uwagami) oraz Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych (z uwagą). Natomiast Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, mimo upływu (z dniem 16 lutego 2001 r.) terminu przewidzianego w art. 19 ust. 2 powołanej ustawy o związkach zawodowych - do dnia 19 lutego 2001 r. nie przekazało swojej opinii.

Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność” wnioskodawcy projektu wyjaśnili, że przedstawiony w jego opinii dezyderat, aby w przepisach projektowanej ustawy określić, że obligacje skarbowe kompensujące zobowiązania Skarbu Państwa mają dwuletni termin wykupu, nie został uwzględniony, ponieważ w dotychczasowej praktyce w żadnych aktach prawnych rangi ustawowej takie pojęcie nie było stosowane. Jak wskazano na wstępie uzasadnienia, rzeczony obligacje będą asymilowane do obligacji zerokuponowych, których termin wykupu jest obecnie wyłącznie dwuletni. Ponieważ asymilacja dotyczy obligacji zerokuponowych sprzedawanych na przetargu poprzedzającym uregulowanie zobowiązań, faktyczny termin wykupu w poszczególnych wypadkach może okazać się nawet krótszy, niż dwuletni.

Ponadto - w związku z zawartymi w opinii Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” pytaniami, czy w budżecie na rok 2001 przewidziano emisję wspomnianych obligacji oraz jaką kwotę w budżecie na rok 2001 przeznacza się na wypłaty gotówkowe z tytułu orzeczeń wydanych przez Społeczną Komisję Rewindykacyjną - wyjaśniono, że 1) przepisy art. 5 ust. 3 i 4 ustawy budżetowej na rok 2001 uchwalonej przez Sejm w dniu 3 lutego 2001 r. przewidują, że wartość nominalna nowo zaciągniętych zobowiązań - m.in. na emisje skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych przeznaczonych na przedterminowy wykup lub zamianę zobowiązań Skarbu Państwa, a także na spłatę zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z ustaw, orzeczeń sądów lub innych tytułów - nie przekroczy kwoty 65 000 000 tys. zł. W kwocie tej zawiera się również emisja obligacji Skarbu Państwa przeznaczonych na uregulowanie zobowiązań Skarbu Państwa na zasadach określonych w projektowanej ustawie; 2) na podstawie orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej przekazanych przez wojewodów do Ministerstwa Finansów oszacowano, że do uregulowania w gotówce na zasadach określonych w projektowanej ustawie - według stanu na dzień 31 grudnia 2000 r. - pozostaje kwota około 500 tys. zł. W roku 2001 na uregulowanie zobowiązań w formie gotówkowej zostaną uruchomione środki z rezerwy celowej na zobowiązania Skarbu Państwa.

Natomiast Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych nie wniosła uwag odnoszących się bezpośrednio do projektowanej ustawy, a sformułowała jedynie krytyczną opinię dotyczącą zbyt długiej dotychczasowej zwłoki w uregulowaniu zobowiązań Skarbu Państwa, która spowodowała znaczne ich powiększenie o odsetki ustawowe. Należy w tym miejscu zauważyć, że zadaniem projektowanej ustawy jest przerwanie narastania odsetek ustawowych od nie wykonanych zobowiązań Skarbu Państwa.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**
Jacek Saryusz-Wolski

Sekr. Min. JSW/225/2001/rj

Warszawa, 20.01. 2001 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
p.o. Sekretarza Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zasadach i formach uregulowania zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jacka Saryusz-Wolskiego działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-10-01), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem.

SEKRETARZ
Komitetu Integracji Europejskiej

Jacek Saryusz-Wolski
Sekretarz Stanu

Do uprzejmej wiadomości:

Pani Elżbieta Sobótka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 28 lutego 2001 r.

Cena - 0,66zł + 22% VAT

